

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบกึ่งทดลอง แบบหนึ่งกลุ่มวัดก่อนและหลังการทดลอง เพื่อศึกษาผลของกลยุทธ์แบบหลายวิธีในการพัฒนาการทำความสะอาดมือต่อความรู้และการปฏิบัติของบุคลากรสุขภาพในโรงพยาบาลแห่งหนึ่ง ในจังหวัดกาญจนบุรี ระหว่างเดือนมกราคม พ.ศ.2554 ถึงเดือนเมษายน พ.ศ.2554 กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา คือ บุคลากรสุขภาพจำนวน 23 คน ประกอบด้วย แพทย์ 2 คน พยาบาลวิชาชีพ 21 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วยแบบบันทึกการสังเกต แบบวัดความรู้ แบบสอบถามความต้องการอุปกรณ์สนับสนุนในการทำความสะอาดมือ แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับกลยุทธ์ในการพัฒนาการทำความสะอาดมือ ซึ่งได้ผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน และทดสอบค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดความรู้ได้ค่าเท่ากับ .80 ส่วนความเชื่อมั่นของการสังเกตเท่ากับ 1.0 เครื่องมือที่ใช้ดำเนินการทดลอง ประกอบด้วย แผนการอบรมเรื่องการทำความสะอาดมือ คู่มือการทำทำความสะอาดมือ โปสเตอร์เตือน และอุปกรณ์การทำความสะอาดมือ

ผู้วิจัยดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยแบ่งออกเป็น 3 ระยะ คือ ระยะการเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐาน โดยการวัดความรู้ สังเกตการทำความสะอาดมือของบุคลากรสุขภาพ และให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามความต้องการอุปกรณ์สนับสนุน ใช้เวลา 1 เดือน ระยะดำเนินการกลยุทธ์ในการพัฒนาการทำความสะอาดมือ ประกอบด้วยการอบรมให้ความรู้ การเปลี่ยนระบบให้การทำทำความสะอาดมือเป็นเรื่องที่ง่าย และสะดวก สนับสนุนการดูแลผิวหนังที่มีมือ การสังเกต และการให้ข้อมูลย้อนกลับ การเตือนในที่ทำงาน การสร้างบรรยากาศในการทำงาน ใช้เวลา 2 เดือน และระยะประเมินผล โดยการวัดความรู้ สังเกตการทำความสะอาดมือของกลุ่มตัวอย่าง และให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับกลยุทธ์ในการพัฒนาการทำความสะอาดมือ ใช้เวลา 1 เดือน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา สถิติทดสอบที และสถิติพีชเชอร์เอกแซคท์

ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 95.65 จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 91.30 เป็นพยาบาลวิชาชีพ มีประสบการณ์ในการทำงานในโรงพยาบาลเฉลี่ย 9 ปี กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่เคยรับการอบรม เกี่ยวกับการควบคุมการติดเชื้อและการทำความสะอาดมือมาก่อน โดยกลุ่มตัวอย่างมีปัญหาและอุปสรรคในการทำความสะอาดมือหลายประการ ได้แก่ รีบ อ่างล้างมืออยู่ไกล มีภาระงานมาก

เดิม อุปกรณ์ทำความสะอาดมือไม่เพียงพอ แพ้สบู่เหลว กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ต้องการการสนับสนุนส่งเสริมการทำความสะอาดมือ ภายหลังดำเนินกลยุทธ์แบบหลายวิธีในการพัฒนาการทำความสะอาดมือ พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยของคะแนนความรู้เรื่องการทำความสะอาดมือเพิ่มขึ้นจาก 11.30 คะแนนเป็น 15.57 คะแนน ซึ่งแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .000 หลังดำเนินกลยุทธ์แบบหลายวิธีในการพัฒนาการทำความสะอาดมือ พบว่ากลุ่มตัวอย่างเปลี่ยนจากทำความสะอาดมือไม่ถูกต้องเลย เป็นทำความสะอาดมือถูกต้องเพิ่มเป็นร้อยละ 81.13 ซึ่งแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 กลุ่มตัวอย่างทุกคนมีความคิดเห็นว่า ควรมีการดำเนินกลยุทธ์แบบหลายวิธีในการพัฒนาการทำความสะอาดมือต่อไป โดยกลุ่มตัวอย่าง แสดงความคิดเห็นว่ากลยุทธ์แบบหลายวิธีในการพัฒนาการทำความสะอาดมือมีประโยชน์ต่อหน่วยงาน และควรมีการดำเนินต่อไปในโรงพยาบาล โดยทุกกิจกรรมมีผลกระตุ้นส่งเสริมการทำความสะอาดมือ

ข้อจำกัดของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษากับบุคลากรสุขภาพแบบกลุ่มเดียว โดยการวัดผลก่อนและหลังการทดลอง ไม่มีกลุ่มควบคุมเพื่อเปรียบเทียบ อาจทำให้ไม่ทราบว่ามีผลกระทบจากตัวแปรแทรกซ้อนอื่นที่ไม่สามารถควบคุมได้ เช่น การได้รับความรู้เพิ่มเติมจากอินเทอร์เน็ต การกระตุ้นจากสื่อโฆษณาทางโทรทัศน์ ซึ่งตัวแปรแทรกซ้อนดังกล่าวอาจมีผลต่อความรู้และการปฏิบัติ ของบุคลากรสุขภาพที่เพิ่มขึ้น

ข้อเสนอแนะในการทำผลการวิจัยไปใช้

1. ด้านการปฏิบัติและด้านการบริหาร

1.1 โรงพยาบาลต่าง ๆ ควรมีการดำเนินกลยุทธ์แบบหลายวิธีในการพัฒนาให้บุคลากรสุขภาพทำความสะอาดมือ โดยกำหนดเป็นนโยบายของโรงพยาบาลเพื่อให้บุคลากรสุขภาพมีการปฏิบัติการทำงานสะอาดอย่างถูกต้องเพื่อเป็นการป้องกันการแพร่กระจายเชื้อในโรงพยาบาล

1.2 โรงพยาบาลควรสนับสนุนอุปกรณ์ทำความสะอาดมือให้บุคลากรสุขภาพมีใช้อย่างเพียงพอตลอดเวลา เช่น สบู่ น้ำยาฆ่าเชื้อ ผ้าเช็ดมือ แอลกอฮอล์สำหรับทำความสะอาดมือ เป็นต้น

1.3 ควรขยายผลโดยการใช้กลยุทธ์แบบหลายวิธีนี้ในการส่งเสริมการทำความสะอาดมือให้กับกลุ่มผู้ป่วยและญาติ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการป้องกันแพร่กระจายเชื้อในโรงพยาบาล

1.4 บุคลากรสุขภาพควรตระหนักถึงความสำคัญของการทำความสะอาดมือ และการปฏิบัติกรทำความสะอาดมือมากกว่านี้ โดยเฉพาะในการปฏิบัติก่อนสัมผัสผู้ป่วย และหลังสัมผัสสิ่งแวดลอมรอบ ที่การวิจัยนี้ยังพบว่าบุคลากรสุขภาพยังทำความสะอาดมือน้อย

2. ด้านการวิจัย

2.1 ควรศึกษาผลการใช้กลยุทธ์แบบหลายวิธี ในการพัฒนาการทำความสะอาดมือของบุคลากรสุขภาพต่ออัตราการติดเชื้อในโรงพยาบาล

2.2 ควรศึกษาผลของกลยุทธ์แบบหลายวิธี ในการพัฒนาการทำความสะอาดมือของบุคลากรสุขภาพแบบมีกลุ่มเปรียบเทียบและมีการสุ่มตัวอย่าง (Randomized controlled trial)

2.3 ควรศึกษาติดตามผลของกลยุทธ์แบบหลายวิธี ในการพัฒนาการทำความสะอาดมือของบุคลากรสุขภาพในโรงพยาบาลพยาบาลสถานพระบรมมถไปในระยะที่นานกว่านี้ เพื่อทดสอบความยั่งยืนของผลการดำเนินกลยุทธ์ในการพัฒนาการทำความสะอาดมือ

2.4 ควรศึกษาปัจจัยอื่นๆที่อาจมีผลต่อการทำความสะอาดมือของบุคลากรสุขภาพ หรือหากกลยุทธ์เพิ่มเติมที่ช่วยส่งเสริมการทำความสะอาดมือให้มากกว่านี้